

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/160/2005

PREFERENCJE W WYBORACH PREZYDENCCKICH NA TYDZIEŃ PRZED GŁOSOWANIEM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

W ostatnim okresie po raz kolejny uległa skróceniu lista kandydatów w wyborach prezydenckich. W wypadku samochodowym zginął Daniel Podrzycki - wysunięty przez Polską Partię Pracy. Po wcześniejszej rezygnacji Zbigniewa Religi i Włodzimierza Cimoszewicza ostatnio z wyborczego wyścigu wycofał się kandydat LPR na prezydenta Maciej Giertych.

Zbliżający się termin wyborów prezydenckich i coraz ostrzejsza kampania wyborcza najwyraźniej motywują Polaków do uczestniczenia w głosowaniu. Na tydzień przed wyborami prezydenckimi¹ chęć udziału w nich zadeklarowało aż 70% dorosłych Polaków, o 3 punkty więcej niż we wrześniu. Oczywiście jest mało prawdopodobne, by frekwencja w pierwszej turze wyborów prezydenckich była aż tak wysoka. Można przypuszczać, że raczej nie wezmą w niej udziału ci zdeklarowani wyborcy, którzy na tydzień przed wyborami ciągle nie wiedzą, na kogo oddać swój głos. Wśród zdeklarowanych uczestników wyborów 11% nie wie, na kogo głosować (w całej populacji, a więc także wśród tych, którzy mówią, że nie pójdą na wybory, jest ich 8%). Zatem 62% Polaków uprawnionych do głosowania deklaruje udział w wyborach i wie, na kogo będzie głosować. Przed poprzednimi wyborami prezydenckimi - we wrześniu 2000 roku - udział w głosowaniu zapowiadało 75% dorosłych Polaków, przy czym tylko 1% wyborców nie wiedziało jeszcze, kogo poprze (w sumie 74% ankietowanych deklaruowało udział w głosowaniu i miało sprecyzowane preferencje wyborcze). Faktyczna frekwencja w wyborach prezydenckich w 2000 roku wyniosła 61%. Przypomnijmy jeszcze, że przed niedawnymi wyborami parlamentarnymi udział w nich deklaruowało 59% uprawnionych do głosowania. Można zatem przypuszczać, że frekwencja w wyborach prezydenckich może być nieco wyższa niż w wyborach parlamentarnych, choć nie tak wysoka jak w poprzednich wyborach prezydenckich w 2000 roku.

---

¹ Badanie „Omnibus”, 1-3 października 2005 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych Polaków (N=1026).

Tabela 1

9 października odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Wskaźniki respondentów według terminów badań						
	IV '05	V '05	VI '05	VII '05	VIII '05	IX '05	X '05
	w procentach						
Na pewno wezmę w nich udział	66	65	64	67	68	67	70
Nie wiem, czy wezmę w nich udział	18	15	21	19	17	17	13
Raczej nie wezmę w nich udziału	16	20	15	14	14	16	17

Do maja '05 pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?”

Tabela 2

Odpowiedzi „trudno powiedzieć” osób deklarujących udział w wyborach, ale niemających sprecyzowanych preferencji (według terminów badań)						
IV '05	V '05	VI '05	VII '05	VIII '05	IX '05	X '05
w procentach						
11	14	23	13	17	14	11

Na tydzień przed wyborami najwięcej głosów potencjalnych uczestników głosowania zebrał Donald Tusk. Zamiar poparcia kandydata PO deklarują dwie piąte potencjalnych uczestników wyborów mających sprecyzowane preferencje (40%). W porównaniu z pomiarem z połowy września poparcie dla Donalda Tuska obniżyło się 4 punkty procentowe. Do kandydata PO zbliżył się Lech Kaczyński, polityk PiS zajmujący drugie miejsce w tym rankingu. Na tydzień przed dniem wyborów kandydaturę Lecha Kaczyńskiego popiera 35% potencjalnych uczestników głosowania mających sprecyzowane preferencje wyborcze. W porównaniu z połową września, a więc z sondażem sprzed wyborów parlamentarnych, w których zwyciężył PiS, notowania kandydata tej partii na urząd prezydenta wzrosły aż o 9 punktów procentowych.

Pozostali kontrkandydaci wyraźnie tracą do przewodzącej dwójki polityków. Co dziewiąty uczestnik głosowania chciałby poprzeć w wyborach Andrzeja Leppera (11%). W stosunku do września poparcie dla tego polityka spadło o 4 punkty procentowe. Na czwartym miejscu znalazł się Marek Borowski, którego popiera 8% wyborców mających sprecyzowane preferencje. Jarosław Kalinowski uzyskał 3% poparcia, a Janusz Korwin-Mikke 2%.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH PREZYDENCKICH
I ZDECYDOWANYCH W SWYCH PREFERENCJACH

Tabela 3

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Wskazania według terminów badań						
	IV '05	V '05	VI '05	VII '05	VIII '05	IX '05	X '05
	w procentach						
Donald Tusk	9	13	11	9	22	44	40
Lech Kaczyński	21	22	25	20	21	26	35
Andrzej Lepper	13	14	12	12	13	15	11
Marek Borowski	9	10	14	5	5	7	8
Jarosław Kalinowski	-	-	3	3	2	3	3
Janusz Korwin-Mikke	-	-	-	-	1	2	2
Henryka Bochniarz	-	-	-	1	1	1	0
Leszek Bubel	-	-	-	-	-	0	0
Liwiusz Iłasz	-	-	-	0	-	0	0
Jan Pyszko	-	-	-	-	-	0	0
Adam Słomka	-	-	-	-	0	0	0
Stanisław Tymiński	-	-	-	1	1	0	0
	N=639	N=585	N=504	N=593	N=541	N=588	N=635

Wraz ze zbliżającym się terminem wyborów rośnie wśród Polaków chęć wyrażenia własnej opinii o kandydatach rywalizujących o najwyższy urząd w państwie. Chęć ta jednak nie przekłada się dokładnie na uczestnictwo w wyborach - deklaracje ankietowanych pozwalają przypuszczać, że frekwencja w pierwszej turze wyborów prezydenckich będzie nieco wyższa niż w niedawnych wyborach parlamentarnych i raczej wyraźnie niższa niż w poprzednich wyborach w 2000 roku. Obecnie w stawce kandydatów ubiegających się o urząd prezydenta wyraźnie liczą się dwie kandydatury - Donalda Tuska i Lecha Kaczyńskiego. Wszystko wskazuje na to, że w ewentualnej drugiej turze wyborów zmierzą się właśnie ci dwaj politycy. W ciągu ostatnich dwóch tygodni pierwszy z nich nieco stracił, drugi wyraźnie zyskał, nadal jednak przewaga Donalda Tuska nad jego konkurentem jest wyraźna. Na poprawę notowań Lecha Kaczyńskiego z pewnością wpłynęło zwycięstwo wyborcze PiS w wyborach parlamentarnych. Pozostali kandydaci - poza jednym wyjątkiem - raczej tracą, niż zyskują, co może oznaczać, że wyborcy przerzucają swoje głosy na tych pretendentów do prezydentury, których zwycięstwo wydaje się bardziej prawdopodobne.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. 9 października odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Raczej nie wezmę w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	70	13	17	1026
Płeć				
Mężczyźni	70	13	17	488
Kobiety	70	14	16	538
Wiek				
18-24 lat	69	14	17	163
25-34	70	12	18	185
35-44	71	16	13	173
45-54	72	13	15	196
55-64	75	12	13	126
65 lat i więcej	65	12	23	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	70	12	18	380
Miasto do 20 tys.	68	14	19	128
20-100 tys.	72	16	12	199
101-500 tys.	72	12	16	194
501 tys. i więcej mieszk.	67	15	17	124
Wykształcenie				
Podstawowe	64	15	21	307
Zasadnicze zawodowe	69	12	19	262
Średnie	71	14	15	352
Wyższe	88	7	5	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	92	2	5	64
Prac. umysł. niż. szczebla	69	20	11	76
Pracownicy fiz.- umysł.	76	10	14	90
Robotnicy wykwalifikowani	65	19	17	97
Robotnicy niewykwalifik.	65	15	20	54
Rolnicy	81	12	7	54
Pracujący na własny rach.	85	9	6	30
Bierni zawodowo				
Renciści	59	18	23	70
Emeryci	68	12	20	230
Uczniowie i studenci	77	12	11	88
Bezrobotni	60	12	29	120
Gospodynie domowe i inni	65	18	16	53
Stan cywilny				
Kawaler/panna	64	17	20	273
Żonaty/mężatka	75	12	13	589
Rozwiedziony(a) w separacji)	72	7	21	36
Wdowiec/wdowa	62	14	24	128
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	65	14	22	163
301-500	75	15	10	168
501-900	63	17	20	219
901-1200	74	15	11	85
Powyżej 1200 zł	81	7	12	74
Zainteresowanie polityką				
Duże	84	9	7	142
Średnie	78	11	11	527
Żadne	53	19	29	357

Tabela 2. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?

(%)

	H.Bochniarz	M.Borowski	L.Ilasz	L.Kaczyński	J.Kalinowski	J.Korwin-Mikke	A.Lepper
Ogółem	0	8	0	35	3	2	11
Płeć							
Mężczyźni	0	9	0	33	3	2	14
Kobiety	0	7	0	38	3	2	8
Wiek							
18-24 lat	1	8	1	35	0	0	8
25-34	0	9	0	27	4	1	9
35-44	0	2	0	43	0	5	14
45-54	0	7	0	38	4	2	11
55-64	0	11	0	27	4	1	14
65 lat i więcej	0	14	0	42	4	3	11
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	7	1	36	7	0	18
Miasto do 20 tys.	0	13	0	33	0	1	10
20-100 tys.	1	8	0	32	0	2	8
101-500 tys.	0	10	0	38	0	4	9
501 tys.i więcej mieszk.	0	5	0	38	1	5	1
Wykształcenie							
Podstawowe	0	4	0	36	5	2	18
Zasadnicze zawodowe	0	9	0	43	2	3	13
Średnie	0	8	1	36	1	2	8
Wyższe	0	13	0	18	4	1	3
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier.,inteligencja	0	7	0	16	3	2	6
Prac.umysł.niż.szczebła	0	11	0	41	4	6	8
Pracownicy fiz.- umysł.	2	9	0	29	0	1	8
Robotnicy wykwalifikowani	0	8	0	40	3	2	7
Robotnicy niewykwalifik.	0	12	0	39	0	7	11
Rolnicy	0	2	0	36	8	0	31
Pracujący na własny rach.	0	5	0	32	0	4	4
Bierni zawodowo							
Renciści	0	5	0	25	5	0	13
Emeryci	0	15	0	39	3	2	10
Uczniowie i studenci	0	8	2	42	0	0	7
Bezrobotni	0	0	0	42	3	2	14
Gospodynie domowe i inni	0	2	0	34	2	0	14
Stan cywilny							
Kawaler/panna	1	7	1	34	3	0	9
Żonaty/mężatka	0	8	0	36	2	3	12
Rozwiedziony(a) w separacji)	0	2	0	37	5	6	13
Wdowiec/wdowa	0	13	0	35	3	1	9
Dochody na jedną osobę							
Do 300 zł	0	3	0	43	4	3	20
301-500	0	6	1	39	3	0	9
501-900	0	9	0	33	3	4	13
901-1200	0	17	0	44	0	3	5
Powyżej 1200 zł	0	9	0	11	0	1	4
Zainteresowanie polityką							
Duże	1	9	0	29	2	3	13
Średnie	0	10	0	37	3	1	8
Żadne	0	4	0	36	3	3	17

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by
Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?
(%)

	D.Tusk	S.Tymiński	Liczba osób
Ogółem	40	0	635
Płeć			
Mężczyźni	39	0	320
Kobiety	41	0	315
Wiek			
18-24 lat	47	0	106
25-34	50	0	114
35-44	35	0	106
45-54	38	0	126
55-64	44	0	87
65 lat i więcej	25	1	96
Miejsce zamieszkania			
Wieś	32	0	226
Miasto do 20 tys.	42	0	77
20-100 tys.	50	0	126
101-500 tys.	39	0	123
501 tys.i więcej mieszk.	49	0	82
Wykształcenie			
Podstawowe	35	0	166
Zasadnicze zawodowe	30	0	159
Średnie	44	0	230
Wyższe	60	0	80
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier.,inteligencja	65	0	52
Prac.umysł.niż.szczebła	30	0	45
Pracownicy fiz.- umysł.	51	0	64
Robotnicy wykwalifikowani	41	0	54
Robotnicy niewykwalifik.	31	0	30
Rolnicy	20	0	42
Pracujący na własny rach.	54	0	21
Bierni zawodowo			
Renciści	52	0	36
Emeryci	30	1	130
Uczniowie i studenci	40	0	65
Bezrobotni	38	0	65
Gospodynie domowe i inni	47	0	31
Stan cywilny			
Kawaler/panna	45	0	158
Żonaty/mężatka	39	0	392
Rozwiedziony(a) w separacji)	37	0	24
Wdowiec/wdowa	38	0	61
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	28	0	94
301-500	40	1	111
501-900	38	0	123
901-1200	32	0	58
Powyżej 1200 zł	74	0	55
Zainteresowanie polityką			
Duże	43	0	109
Średnie	40	0	378
Żadne	37	0	148